

ODPIS

Sygn. akt VIII U 1282/13

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący del. SSR Maciej Nawrocki

Protokolant st. prot. sąd. Anna Narożna

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2014 r. w Poznaniu

odwołania **B. Ł.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

z dnia 20 marca 2013r., znak: (...)

w sprawie **B. Ł.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje odwołującemu prawo do wcześniejszej emerytury przy obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 1 października 2012r.

/-/ Maciej Nawrocki

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 marca 2013 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227), po rozpatrzeniu wniosku złożonego w dniu 31 października 2012 r., odmówił B. Ł. przyznania prawa do emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, iż wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz nie rozwiązał stosunku pracy. Organ rentowy uwzględnił do pracy w szczególnych warunkach osiem okresów w przedziale od dnia 1 października 1990 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. o łącznej długości 5 lat + 3 m-ce + 6 dni z tytułu zatrudnienia w charakterze palacza w Szkole Podstawowej w M.. Natomiast nie uznał za pracę w szczególnych warunkach okresu od dnia 11 maja 1974 r. do dnia 31 sierpnia 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) w Ś..

Nadto organ rentowy wskazał, iż przyjął za udowodnione 29 lat + 10 m-cy + 8 dni okresów składkowych oraz 3 lata + 0 m-cy + 27 dni okresów nieskładkowych (łącznie 32 lata + 11 m-cy + 5 dni) /vide decyzja w aktach ZUS/

Dnia 28 marca 2013 r., w formie i terminie przewidzianym prawem, **B. Ł.** złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury. Odwołujący wskazał na świadków, z którymi pracował w spornym okresie jako spawacz /vide odwołanie k. 3 akt/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przytaczając ponad argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji także ten argument, że odwołujący jest członkiem OFE i nie wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE na dochody budżetu państwa /vide odpowiedź na odwołanie k. 4-5 akt/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...). Nie jest członkiem OFE.

bezsporne; nadto dowód: zaświadczenie z ZUS – k. 40

Odwołujący legitymuje się okresem ubezpieczenia wynoszącym łącznie 32 lata + 11 m-cy + 5 dni, w tym 29 lat + 10 m-cy + 8 dni okresów składkowych oraz 3 lata + 0 m-cy + 27 dni okresów nieskładkowych. Takie właśnie okresy stażu ubezpieczeniowego uwzględniono w decyzji ustalające kapitał początkowy odwołującego z dnia 4 września 2009 r.

bezsporne; nadto dowód: decyzja w aktach dotyczących ustalenia kapitału początkowego

W dniu 31 października 2012 r. odwołujący złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury i z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Do wniosku odwołujący dołączył m.in. świadectwo pracy z dnia 31 sierpnia 1990 r. wystawione przez Przedsiębiorstwo (...) w Ś., w którym wskazano, iż w okresie od dnia 11 maja 1974 r. do dnia 31 sierpnia 1990 r. pracował jako ślusarz produkcyjny – spawacz.

Decyzją z dnia 28 grudnia 2012 r. organ rentowy odmówił odwołującemu przyznania prawa do emerytury, ze względu na niewskazanie żadnych okresów pracy w warunkach szczególnych oraz ze względu na nierozwiązanie przez odwołującego stosunku pracy.

Następnie odwołujący złożył świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych na stanowisku palacza CO za okresy od dnia 1 października 1990 r. do dnia 30 września 1991 r. oraz od dnia 21 października 1991 r. do dnia 30 kwietnia 1992 r., wystawione przez Szkołę Podstawową w M..

Wskutek złożenia tego dokumentu, organ rentowy decyzją z dnia 18 lutego 2013 r. uchylił decyzję z dnia 28 grudnia 2012 r., wszakże ponownie odmówił przyznania emerytury, ze względu na wykazanie zamiast 15 lat, zaledwie 1 roku + 6 m-cy + 11 dni stażu pracy w warunkach szczególnych oraz nierozwiązanie stosunku pracy.

Następnie odwołujący złożył w organie rentowym skorygowane świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych na stanowisku palacza CO obejmujące okresy od dnia 1 października 1990 r. do dnia 30 września 1991 r., od dnia 21 października 1991 r. do dnia 30 kwietnia 1992 r., od dnia 1 października 1992 r. do dnia 30 kwietnia 1993 r., od dnia 1 października 1993 r. do dnia 30 kwietnia 1994 r., od dnia 1 października 1994 r. do dnia 30 kwietnia 1995 r., od dnia 1 października 1995 r. do dnia 30 kwietnia 1996 r., od dnia 1 października 1996 r. do dnia 30 kwietnia 1997 r., od dnia 1 października 1997 r. do dnia 30 kwietnia 1997 r., od dnia 1 października 1998 r. do dnia 30 kwietnia 1999 r., wystawione przez Szkołę Podstawową w M..

Po analizie zgromadzonych dokumentów, decyzją z dnia 20 marca 2013 r. organ rentowy po raz trzeci odmówił odwołującemu prawa do emerytury. Zakład uznał, iż odwołujący legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. stażem ubezpieczeniowym liczącym ponad 25 lat, ale nie udokumentował wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy uznał wszakże staż pracy w warunkach szczególnych wynoszący (po odliczeniu okresu nieskładkowego 21-26.03.1996 r.) 5 lat + 3 m-ce + 6 dni, z tytułu pracy na stanowisku palacza CO w Szkole Podstawowej w M..

bezsporne; nadto dowód: wniosek o emeryturę, świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych, decyzje – w aktach emerytalnych odwołującego

Odwołujący ma uprawnienia spawacza od 1970 r.

W okresie od dnia 11 maja 1974 r. do dnia 31 sierpnia 1990 r. odwołujący był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w Ś.. Na podstawie skierowania do pracy na stanowisku spawacza i angażu z dnia 11 maja 1974 r. odwołujący został przyjęty do pracy na stanowisko spawacza. Tak samo określano stanowisko pracy odwołującego w angażach z dnia 26 stycznia 1977 r., 21 sierpnia 1979 r. oraz 10 września 1984 r. Natomiast w aneksie do umowy o pracę i zakresie czynności z dnia 1 lipca 1985 r. pojawia się sformułowanie „ślusarz remontowy – spawacz”, a w angażu z dnia 26 marca 1987 r. „ślusarz produkcyjny-spawacz”.

Odwołujący zajmował się naprawami sprzętu dowodno-melioracyjnego, tj. osprzętu koparek, spychaczy w postaci łyżek koparek, elementów do urządzeń dźwigowych. Wycinał przy użyciu palnika acetylenowego elementy, które następnie przyspawał elektrodą. Prace te wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Pracy przy naprawach sprzętu było tyle, że wykonywało ją kilku spawaczy, a odwołujący czasem nawet w nadgodzinach.

W okresie od dnia 7 września 1987 r. do dnia 31 sierpnia 1990 r. odwołujący przebywał na urlopie wychowawczym.

dowód: dokumenty z akt osobowych (k. 26), w tym umowy o pracę, angaże, odpis ksiąteczki spawacza; zeznania świadków: Z. G. (k. 36), S. K. (k. 36), S. M.(k. 36v); zeznania odwołującego (k. 35 w zw. z k. 37)

W Przedsiębiorstwie (...) w Ś. pracowali również świadkowie Z. G., S. K. i S. M..

Z. G.był zatrudniony w latach 1972-1982 jako hartownik. Pracował w hartowni sąsiadującej z kuźnią (w której pracował odwołujący), a z racji wykonywanej pracy codziennie wielokrotnie widywał odwołującego wykonującego pracę spawacza.

S. K. był zatrudniony w latach 1972-1987 jako kowal, ślusarz, a później kierowca i mechanik pogotowia technicznego, które przywoziło do kuźni elementy naprawiane przez odwołującego. Z tej racji S. K. wielokrotnie widywał odwołującego przy pracy.

S. M.był zatrudniony w latach 1968-1986, z 1,5 roczną przerwą na wyjazd do Iraku w latach 1982-1983. S. M.pracował jako spawacz – przed wyjazdem do Iraku razem z odwołującym, a po powrocie z Iraku w innym dziale, ale w pomieszczeniu sąsiadującym z tym, w którym pracował odwołujący..

dowód: akta emerytalne świadków (przy aktach sprawy); zeznania świadków: Z. G.(k. 36), S. K. (k. 36), S. M.(k. 36v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dokumentów, zeznań świadków i zeznań odwołującego.

Oceniając powyższy stan faktyczny Sąd uznał za wiarygodne w całości **dokumenty** zawarte w aktach pozwanego organu rentowego, albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. Ponieważ nie były one kwestionowane przez żadną ze stron postępowania i nie wzbudziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności bądź prawdziwości zawartych w nich twierdzeń, nie było podstaw, ażeby odmówić im wiary. W szczególności skład orzekający uznał za w pełni wiarygodne dokumenty dotyczące zatrudnienia odwołującego w Przedsiębiorstwie (...) w Ś.. Strona pozwana dokumentów tych nie zakwestionowała.

Za spójne i konsekwentne należało uznać **zeznania świadków** Z. G.a, S. K. i S. M., którzy potwierdzili fakt i charakter pracy odwołującego w latach 1974-1987. Ich zeznania były jasne, rzeczowe, przekonywujące. Sąd nie dopatrył się okoliczności przemawiających za tym, aby przyjąć, że świadkowie podawali nieprawdę chcąc zeznać na korzyść odwołującego.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał zeznania **odwoływającego**, które tworzyły zwartą i logiczną całość oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie, w tym z dokumentami oraz zeznaniami przesłuchanych świadków. W sposób przekonujący i rzeczowy odwołujący wyjaśnił na czym polegała jego praca jako spawacza.

Sąd zważył, co następuje:

Przyznawanie emerytur dla osób urodzonych tak jak odwołujący po 31 grudnia 1948 r. reguluje art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440).

Zgodnie z tym przepisem emerytura przy obniżonym wieku przysługuje ubezpieczonym, którzy łącznie spełnią poniższe wymogi :

- mężczyzna osiągnie wiek lat 60,
- w dniu wejścia w życie ustawy, czyli na dzień 1.01.1999 r. posiada:
  - a) okres składkowy i nieskładkowy w ilości co najmniej 25 lat,
  - b) z czego co najmniej przez 15 lat wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a jeżeli przystąpił – złoży wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na rachunku za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Bezsporne w niniejszej sprawie było to, iż:

1. odwołujący w dniu 10 grudnia 2012 r. ukończył 60 lat,
2. na dzień 1.01.1999 posiada ponad 25 lat stażu ubezpieczeniowego,
3. nie przystąpił do OFE – (**por. zaświadczenie ZUS z dnia 12.12.2013 r. – k. 40**).

Sporne natomiast w sprawie było to, czy odwołujący legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych – organ rentowy nie uwzględnił bowiem okresu od dnia 11 maja 1974 r. do dnia 31 sierpnia 1990 r. z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Ś..

Zatrudnienie w szczególnych warunkach czy w szczególnym charakterze interpretuje się tak, jak to było wymagane w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w obniżonym wieku. Przepisami dotychczasowymi w rozumieniu art. 184 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.) wraz z załącznikiem do tego rozporządzenia.

Na podstawie § 2 powoływanego rozporządzenia okresami pracy, uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zgodnie z § 1 ust. 1 cyt. rozporządzenia – rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". W wykazie tym są wymienione m. in.:

w dziale XIV zatytułowanym prace różne

pod poz. 12 prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. 1983 Nr 8 poz. 43 ze zm.) okresy pracy w szczególnych warunkach, na podstawie posiadanej dokumentacji, stwierdza zakład pracy w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Jednakże judykatura pozwala na dowodzenie w inny, niż wskazany w § 2 ust. 2 cytowanego rozporządzenia, że praca była wykonywana w szczególnych warunkach. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r. III UZP 5/85, LEX nr 14635 w postępowaniu przed okręgowymi zakładami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia z zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków nie jest dopuszczalne w postępowaniu przed organem rentowym (teza powołanej uchwały SN). W uzasadnieniu uchwały z dnia 27 maja 1985 r. Sąd Najwyższy wskazał, że Sąd jest uprawniony do przeprowadzenia dowodu ze świadków na okoliczność takiego zatrudnienia – jeżeli okaże się, że jest to konieczne dla wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy. Dowód z zeznań świadków podlega ocenie Sądu na tle okoliczności sprawy i treści zebranego materiału dowodowego. Nie można bowiem – podkreśla SN – przypisać ustawodawcy zamiaru, ażeby tak istotne kwestie, mające wpływ na ustalenie prawa do świadczeń emerytalno – rentowych, powierzył tylko zakładom pracy, skoro jest notoryjnie znane, że zakłady pracy często nie posiadają dokumentacji z uwagi na upływ czasu, reorganizację lub zniszczenie z innych przyczyn. Prowadziłyby to w wielu przypadkach do przyznania pracownikom, którzy byli zatrudnieni w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze, zaniżonych świadczeń, a nawet pozbawienia świadczeń.

Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84, LEX nr 14630 oraz w uchwale z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, LEX nr 14625: „okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy.”

Odnosząc przytoczone rozważania Sądu Najwyższego do sprawy będącej przedmiotem niniejszego rozpoznania należy stwierdzić, że odwołujący przedstawił dowody na wykonywanie pracy w szczególnych warunkach w rozmiarze większym niż to wynika z ustaleń organu rentowego. Do okresu pracy w szczególnych warunkach należało zaliczyć okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w Ś. i stałego, w pełnym wymiarze czasu wykonywania pracy spawacza od dnia 11 maja 1974 r. do – co najmniej – dnia 30 czerwca 1985 r. (dnia poprzedzającego aneks do umowy o pracę zawierający określenie stanowiska pracy „ślusarz remontowy – spawacz”) [= 11 lat + 1 m-c + 21 dni].

Oznacza to, że odwołujący spełnił trzeci z warunków przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, czyli 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Uwzględniając do uznanych przez organ rentowy okresów wykonywania pracy palacza CO w Szkole Podstawowej w M. [= 5 lat + 3 m-ce + 6 dni], okres od dnia 11 maja 1974 r. do – co najmniej – dnia 30 czerwca 1985 r. [= 11 lat + 1 m-c + 21 dni], odwołujący przepracował w warunkach szczególnych co najmniej **16 lat + 4 m-ce + 27 dni**.

Na marginesie Sąd wskazuje, że wbrew argumentowi podanemu w skarżonej decyzji i odpowiedzi na odwołanie, w aktualnym stanie prawnym (od dnia 1 stycznia 2013 r.), rozwiązanie stosunku pracy nie jest warunkiem przyznania wcześniejszej emerytury.

Przy ustaleniu, że odwołujący wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych orzeczono jak w wyroku na podstawie w/w przepisów i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i przyznano odwołującemu prawo do wcześniejszej emerytury od dnia 1 października 2012 r., tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym odwołujący złożył wniosek o emeryturę.

/-/ Maciej Nawrocki

/-/ M. N.